

Obsah

Summary	13
Metodologický úvod	17
Vymezení ekonomie životního prostředí	18
Metoda výzkumu	19
Struktura knihy	19

Část 1

Teoretická část

1. Ekonomie a ekonomie životního prostředí	23
1.1 Metodologické protipóly v ekonomii životního prostředí	26
1.2 Životní prostředí jako statek	30
1.3 Přehled myšlenkových směrů v ekonomii životního prostředí	33
2. Neoklasická environmentální ekonomie	39
2.1 Předpoklady a východiska	39
2.2 Základní pojmy	41
2.3 Společenský blahobyt a kritérium efektivnosti	46
2.4 Příčiny poškozování životního prostředí	49
2.5 Společenské optimum znečištění životního prostředí	59
2.6 Oceňování statků životního prostředí	63
2.7 Jak řešit problémy životního prostředí	66
2.8 Závěr	70
3. Nová institucionální ekonomie – Ronald Coase	71
3.1 Předpoklady a východiska	71
3.2 Základní pojmy	72
3.3 Jak řešit problémy životního prostředí	72
3.4 Když transakční náklady nejsou nulové	74
3.5 Reciprocita externalit	77
3.6 Závěr	78
4. Ekologická ekonomie	81
4.1 Předpoklady a východiska	81
4.2 Základní pojmy	84
4.3 Příčiny poškozování životního prostředí	86
4.4 Jak řešit problémy životního prostředí	87

4.5	Závěr	89
5.	Institucionální ekologická ekonomie	91
5.1	Předpoklady a východiska	91
5.2	Definice pojmů	93
5.3	Příčiny poškozování životního prostředí	94
5.4	Jak řešit problémy životního prostředí	96
5.5	Závěr	101
6.	Tržní přístupy k ochraně životního prostředí	103
6.1	Předpoklady a východiska	103
6.2	Příčiny poškozování životního prostředí	105
6.3	Jak řešit problémy životního prostředí	106
6.4	Rozdíly mezi tržním environmentalismem a rakouskou ekonomikou životního prostředí	108
6.5	Závěr	114
7.	Komparace myšlenkových směrů a analýza vzájemných vazeb	115
7.1	Společná kritika neoklasické environmentální ekonomie – instituce a vládní selhání	115
7.2	Metodologické diskuse	117
7.3	Kritika Coasova přístupu rakouskými ekonomy	126
7.4	Komparace navrhovaných řešení a možná společná východiska	134

Část 2

Politicko-aplikační část

8.	Environmentální regulace – co se skrývá v pozadí?	145
8.1	Hnací síly environmentální regulace	146
8.2	Environmentální politika	147
8.3	Udržitelný rozvoj	154
9.	Nástroje environmentální politiky	175
9.1	Klasifikace nástrojů environmentální politiky	175
9.2	Administrativní nástroje	180
9.3	Ekonomické nástroje	186
9.4	Dobrovolné přístupy	201

10. Hodnocení nástrojů environmentální politiky	207
10.1 Kritéria hodnocení ekonomických nástrojů	208
10.2 Výsledky praktické aplikace hodnocení	213
11. Environmentální politika v praxi	217
11.1 Znečištění ovzduší a obchodování s emisemi	217
11.2 Ochrana a využívání vodních zdrojů	231
11.3 Nakládání s odpady	244
Závěr	259
Literatura	261
Obr. 8: Situace nulového poskytování veřejného statku trhem	57
Obr. 9: Ekonomicky optimální cena a množství klubového statku	59
Obr. 10: Optimální míra znečištění životního prostředí	61
Obr. 11: Rozdíl mezi ochotou platit a ochotou přijímat kompenzaci	64
Obr. 12: Pigouviánská daň	68
Obr. 13: Pigouviánská daň – alternativní znázornění	69
Obr. 14: Coasův teorem – výsledek vyjednávání	75
Obr. 15: Pozitiva ekologické ekonomie	82
Obr. 16: Propojení lidské společnosti a ekosystémů	83
Obr. 17: Interní svět: individuální volby	122
Obr. 18: Členění externit	133
Obr. 19: Postup tvorby environmentální politiky	149
Obr. 20: Grafická ilustrace Malthusovy populační teorie	156
Obr. 21: Pojetí udržitelnosti a drahy kapitálu	161
Obr. 22: Hypotetická environmentální Kuznetsova křivka	165
Obr. 23: Environmentální Kuznetsova křivka pro emise SO_2	166
Obr. 24: Hrubý domácí produkt a skutečné národní bohatství v USA	173
Obr. 25: Účinnost emisního limitu	182
Obr. 26: Regionální rozdíly optimální úrovně emisí	184
Obr. 27: Perverzání motivace emisních limitů	186
Obr. 28: Dopady poplatkové politiky na firmy s odlišnými mezními náklady na zamezení	190
Obr. 29: Dopad dotace na realizaci opatření ke snížení nákladů na zamezení	195
Obr. 30: Působení emisních povolenek	197
Autorský kolektiv:	
Ing. Lenka Slavíková, Ph.D. (kap. 1, 3, 4–7 a 11.2)	205
Ing. Eliška Vejchodská, Ph.D. (kap. 1, 2 a 4)	222
Ing. Jan Slavík, Ph.D. (kap. 8–10 a 11.3)	250
Ing. Ondřej Vojáček, Ph.D. (kap. 2 a 11.1)	255
Ing. Jiří Louda (kap. 8.3)	255